WYTYCZNE MIEJSKIEJ KOMISJI WYBORCZEJ

dla Osiedlowych Komisji Wyborczych w sprawie organizacji, przeprowadzenia oraz ustalenia wyników głosowania w wyborach do Rad Osiedli w Tychach zarządzonych na dzień 17 marca 2024 r.

I. Zadania komisji przed dniem wyborów

Powołani członkowie komisji obowiązkowo uczestniczą w pierwszym posiedzeniu Osiedlowej Komisji Wyborczej (zwanej dalej OKW) zwołanym przez Przewodniczącą Miejskiej Komisji Wyborczej (zwanej dalej MKW) oraz szkoleniu.
Na posiedzeniu tym komisja dokonuje wyboru przewodniczącego komisji i jego zastępcy a po zapoznaniu się z niniejszymi wytycznymi ustala sposób wykonania swoich zadań.

Niezwłocznie po ukonstytuowaniu się komisja sporządza, informację o swoim składzie, z uwzględnieniem pełnionych funkcji. Informacja ta umieszczana jest w BIP Urzędu Miasta.

W dniu głosowania informację o składzie komisji wywiesza się w lokalu wyborczym.

Najpóźniej **do piątku** do godz. 12.00 wyznaczony członek OKW kontaktuje się z kierownikiem placówki, w której zlokalizowana jest lokal wyborczy w celu uzgodnienia kontaktu z osobą odpowiedzialną za otwarcie i zamknięcie lokalu, przygotowanie lokalu, przekazanie wyposażenia itp.

W przeddzień wyborów tj. **w sobotę** 16 marca 2024 r. od 9.00 przewodniczący OKW wraz z członkiem OKW odbierają z siedziby Miejskiej Komisji Wyborczej materiały wyborcze tj. karty do głosowania, spis wyborców, pieczęć, obwieszczenia, materiały biurowe i niezwłocznie przewożą do siedziby OKW.

Odbiór dokumentów potwierdza się na piśmie, wymieniając ich rodzaj i ilość, w tym liczbę otrzymanych kart do głosowania.

W lokalu wyborczym komisja w możliwie pełnym składzie sprawdza czy:
1) karty do głosowania są w odpowiedniej ilości, kompletne (zawierają wszystkich kandydatów) i są prawidłowo wydrukowane (nie mają błędów i usterek drukarskich);
2) przekazano właściwą liczbę formularzy protokołu głosowania (po 4 egzemplarzy):
3) przekazano właściwy spis wyborców;
4) przekazano właściwą pieczęć komisji,
5) przygotowane zostały potrzebne materiały biurowe (poduszka do stempli, przybory do pisania, papier, nawilżacze, taśma klejąca itp.).

Niezwłocznie po przeliczeniu kart do głosowania i ustaleniu liczby wyborców uprawnionych do głosowania komisja przekazuje ww. informacje telefonicznie do MKW.
Następnie komisja omawia podział czynności na dzień wyborów oraz sprawdza wyposażenie lokalu wyborczego.

W lokalu powinny znajdować się: godło państwowe, urna, osłony zapewniające tajność głosowania. Miejsca za osłonami powinny być wyposażone w przybory do pisania.

Lokal winien być pozbawiony jakichkolwiek elementów agitacji wyborczej.

Karty do głosowania po przeliczeniu należy ponownie zapakować.

Dokumenty wyborcze należy zabezpieczyć poprzez umieszczenie ich w zamykanej szafie, w zamkniętym pomieszczeniu.

II. Zadania komisji w dniu wyborów tj. 17 marca 2024 r. przed otwarciem lokalu.

W dniu wyborów komisja zbiera się w lokalu wyborczym w możliwie pełnym składzie, z udziałem przewodniczącego komisji lub jego zastępcy, na tyle wcześnie, aby wykonać wszystkie czynności związane z przygotowaniem głosowania, lecz nie później niż o godz. 7.30.

Przed rozpoczęciem głosowania komisja:

1) sprawdza dostarczone jej dokumenty oraz pieczęć komisji;

2) ponownie przelicza karty do głosowania;

3) ostemplowuje karty do głosowania - w miejscu na karcie do tego przeznaczonym pieczęcią OKW; zaleca się ostemplowanie wszystkich kart do głosowania przed otwarciem lokalu, tj. przed godziną 8.00; w razie niemożności wykonania tej czynności przed rozpoczęciem głosowania należy ostemplować karty bezpośrednio po godzinie 8.00, w lokalu wyborczym; po ostemplowaniu wszystkich kart pieczęć komisji należy odpowiednio zabezpieczyć;

4) rozkłada spis wyborców oraz karty do głosowania w sposób ułatwiający prowadzenie głosowania;

5) sprawdza, czy w lokalu wyborczym w widocznym miejscu wywieszone są właściwe urzędowe obwieszczenia i informacje, (informacja MKW o obwodach i siedzibach, kandydatach do Rad Osiedli, składy OKW,)

6) sprawdza, czy w lokalu wyborczym oraz wewnątrz i na zewnątrz budynku, w którym mieści się lokal, nie znajdują się elementy służące prowadzeniu kampanii wyborczej (plakaty, ulotki, napisy); w razie umieszczenia takich materiałów komisja usuwa je;

7) sprawdza, czy urna jest pusta, a następnie zamyka ją i opieczętowuje; urna powinna być ustawiona w takim miejscu, by była przez cały czas głosowania widoczna dla członków komisji. Urny nie wolno wynosić z lokalu wyborczego.

III. Zadania komisji w trakcie głosowania

O godzinie 8.00 komisja otwiera lokal.

Od chwili rozpoczęcia głosowania do czasu jego zakończenia komisja wykonuje swoje zadania w składzie zapewniającym wyborcom udział w głosowaniu bez zakłóceń przy wydawaniu kart do głosowania, ale co najmniej 3-osobowym, w tym zawsze z udziałem przewodniczącego komisji bądź jego zastępcy.
Wyborcy wydaje się tylko jedną kartę do głosowania.

Przed wydaniem karty do głosowania komisja:

1. sprawdza tożsamość wyborcy na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu z fotografią;
2. ustala, czy wyborca jest uprawniony do głosowania w tym obwodzie przez sprawdzenie, czy jego nazwisko jest ujęte w spisie wyborców;
3. Komisja umożliwia głosowanie osobie pominiętej w spisie poprzez dopisanie do spisu wyborców jeżeli udokumentuje ona (np. przedstawiając dowód osobisty), iż stale zamieszkuje na terenie obwodu głosowania, a pracownik Urzędu Miasta, na żądanie komisji, potwierdzi telefonicznie, że osoba ta jest wpisana do rejestru wyborców w gminie.
4. Komisja nie jest uprawniona do dokonywania jakichkolwiek innych zmian w spisie wyborców.

Należy zwracać uwagę na bezwzględną konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych wyborców ujętych w spisie, w tym przed ujawnieniem danych osobowych innych osób przy potwierdzaniu przez wyborcę odbioru karty do głosowania.
W tym celu komisja stosuje przekazane osłony na spis zabezpieczające dane osobowe innych osób ujętych w spisie.

Komisja baczy, by wyborca potwierdził własnoręcznym podpisem, w przeznaczonej na to rubryce spisu wyborców, fakt otrzymania karty.
W przypadku odmowy złożenia podpisu wydający kartę członek komisji w rubryce spisu „Uwagi" czyni adnotację „odmowa podpisu" i opatruje ją czytelnym podpisem.

Przy czynności potwierdzania przez wyborców otrzymania kart należy uważać, by podpisy składane były w miejscach (w linii) odpowiadających nazwiskom wyborców.
Możliwe jest składanie podpisu bez odwracania spisu.

Na wniosek wyborcy komisja jest obowiązana wyjaśnić mu sposób głosowania w wyborach, zgodnie z informacjami umieszczonymi na karcie do głosowania.

W czasie głosowania komisja uważa, czy uprawnieni głosują osobiście i w taki sposób, aby nienaruszona została tajność głosowania.
Niedopuszczalne jest głosowanie za członka rodziny lub za inną osobę.

Osobie niepełnosprawnej, na jej prośbę, może pomagać w głosowaniu inna osoba, w tym także niepełnoletnia; pomoc ta może mieć tylko charakter techniczny; nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tego wyborcy; dopuszczalne jest, aby na życzenie osoby niepełnosprawnej w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy.

Pomocy w głosowaniu nie może udzielać członek komisji.

Komisja na bieżąco sprawdza liczbę podpisów w spisie potwierdzających otrzymanie karty przez wyborców.

W przypadku gdy liczba ta przekroczy **80% liczby** otrzymanych przez komisję kart do głosowania, komisja **występuje** o wydanie kart z rezerwy.

Komisja zwraca uwagę, by wyborcy nie wynosili kart do głosowania poza lokal wyborczy.

O godz. 20.00 komisja zamyka lokal; osobom przybyłym do lokalu przed tą godziną należy umożliwić oddanie głosu.

Po opuszczeniu lokalu przez ostatniego wyborcę komisja zapieczętowuje wlot urny, zaklejając go przekazaną plombą (lub paskiem papieru opatrzonym pieczęcią komisji i podpisami jej członków).

IV. Ustalanie wyników głosowania w obwodzie

Czynności związane z ustaleniem wyników głosowania w obwodzie i sporządzeniem protokołu głosowania komisja wykonuje w możliwie pełnym składzie.

Liczby w protokołach głosowania w obwodzie wpisuje się w następujący sposób:
liczby jednocyfrowe wpisuje się w ostatniej kratce z prawej strony, liczby dwucyfrowe — w dwóch ostatnich kratkach z prawej strony, liczby trzycyfrowe — w trzech ostatnich kratkach z prawej strony itd., czyli tak, aby ostatnia cyfra wpisywanej liczby wypadła w ostatniej kratce z prawej strony.

Jeżeli ustalona przez komisję liczba wynosi zero, w ostatniej kratce z prawej strony należy wpisać cyfrę "0".

Komisja wpisuje w punkcie 2 protokołu liczbę otrzymanych kart do głosowania.

Następnie komisja przelicza niewykorzystane karty do głosowania.
Ustaloną przez komisję liczbę niewykorzystanych kart do głosowania wpisuje się w punkcie 4 protokołu głosowania w obwodzie.

Karty niewykorzystane należy zapakować w pakiet opieczętować go i opisać.

Komisja ustala liczbę wyborców uprawnionych do głosowania, tj. umieszczonych w spisie, łącznie z osobami dopisanymi przez komisję w trakcie głosowania (pkt.1).

Kolejną czynnością komisji jest ustalenie liczby wyborców, którym wydano karty do głosowania. Ustalenia tego dokonuje się na podstawie liczby podpisów potwierdzających otrzymanie karty do głosowania (łącznie z adnotacjami „odmowa podpisu” zastępującymi podpisy). (pkt.3)

Na podstawie ustalonych danych komisja dokonuje rozliczenia kart do głosowania, tzn. ustala, czy liczba kart niewykorzystanych (punkt 4 protokołu) i liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (punkt 3 protokołu), stanowią w sumie liczbę kart, które otrzymała komisja (punkt 2 protokołu).

W razie stwierdzenia niezgodności należy ponownie przeliczyć podpisy w spisie, a jeśli wynik rozliczenia kart będzie ten sam - przypuszczalna przyczyna niezgodności musi być podana w punkcie 12 protokołu głosowania.

W razie braku miejsca w protokole na opisanie przyczyn rozbieżności, należy dokonać tego na oddzielnej kartce papieru stanowiącej załącznik do protokołu.

W protokole należy zamieścić informację o sporządzeniu załącznika. Jeżeli niezgodność nie występuje, w punkcie przeznaczonym na „Uwagi” należy wpisać wyrazy „brak uwag”.

Komisja sprawdza, czy pieczęcie na urnie oraz na wlocie do urny pozostały nienaruszone, po czym otwiera urnę i wyjmuje z niej karty do głosowania.

Komisja przegląda wszystkie karty i wydziela z nich karty całkowicie przedarte na dwie lub więcej części, których nie bierze się pod uwagę przy obliczeniach.

Karty takie należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać.

Ustaloną liczbę kart wyjętych z urny komisja wpisuje w punkcie 5 protokołu.

Jeżeli liczba kart wyjętych z urny (punkt 5 protokołu) nie jest równa liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania (punkt 3 protokołu), wówczas przypuszczalną przyczynę tego stanu rzeczy musi być omówione w punkcie 13 protokołu

Przyczynę tę należy ustalić po przeliczeniu kart ważnych i nieważnych.

Komisja wydziela i liczy karty nieważne (tj. inne niż ustalone urzędowo lub nieopatrzone pieczęcią komisji osiedlowej), (pkt.6)

Karty nieważne należy zapakować w pakiety.

Pozostałe karty są kartami ważnymi i na ich podstawie ustala się wyniki głosowania.

Liczbę kart ważnych wpisuje się w punkcie 7 protokołu głosowania.

Suma kart nieważnych (punkt 6 protokołu) i kart ważnych (punkt 7 protokołu)
musi być równa liczbie kart wyjętych z urny (punkt 5 protokołu).

Na podstawie kart ważnych komisja ustala liczbę głosów nieważnych oraz głosów ważnych.

W trakcie przeglądania kart do głosowania, komisja odkłada osobno karty z głosami nieważnymi i osobno karty z głosami ważnymi.
Ustalając, czy głos na karcie jest ważny, czy nieważny, komisja stosuje poniższe reguły:
— w przypadkach wątpliwych należy przyjmować, że znakiem **„x”** postawionym w kratce są co najmniej dwie linie, które przecinają się w obrębie kratki.

Ustalenie, czy znak „x” postawiony jest w kratce, czy poza nią, należy do komisji;
— wszelkie znaki, wykreślenia, przekreślenia, w tym również i znak „x” postawiony przez wyborcę poza przeznaczoną na to kratką, traktuje się jako dopiski, które nie wpływają na ważność głosu.

Wyborca może głosować na tylu kandydatów, ilu jest wybieranych do danej rady osiedla, może także głosować na mniejszą liczbę kandydatów niż liczba wybieranych do danej rady osiedla.

Za nieważny uznaje się głos, gdy wyborca:
1) postawił znak „x” przy większej liczbie nazwisk kandydatów niż wynosi liczba wybieranych do danej rady osiedla;
2) nie postawił znaku „x” przy nazwisku żadnego kandydata;
Wyodrębnione karty z głosami nieważnymi liczy się i odkłada, a ich liczbę wpisuje do protokołu w punkcie 8 protokołu głosowania.

Karty ważne z głosami nieważnymi należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać „Głosy nieważne z kart ważnych w wyborach do Rady Osiedla - „.....” (liczba)

Po wydzieleniu i policzeniu głosów nieważnych komisja liczy głosy ważne i ich liczbę wpisuje w punkcie 9 protokołu.

Następnie komisja sumuje liczby głosów nieważnych (punkt 8 protokołu) i głosów ważnych (punkt 9 protokołu) i porównuje wynik z wcześniej wpisaną liczbą kart ważnych (punkt 7 protokołu). Liczby te muszą być identyczne.

Jeżeli występuje rozbieżność, należy poszukać przyczyny błędu i po sprostowaniu obliczeń właściwe liczby wpisać do protokołu.

Komisja ustala liczbę głosów ważnych oddanych na każdego z kandydatów i wpisuje ją przy nazwisku kandydata na przygotowanych wcześniej arkuszach pomocniczych.
Karty z głosami ważnymi należy zapakować w pakiet, opieczętować go i opisać „Karty z głosami ważnymi w wyborach do Rady Osiedla - „....." (liczba).

Ustalone dane wpisuje się do odpowiednich rubryk protokołu głosowania w obwodzie w punkcie 10.

Następnie komisja wypełnia punkt 11 protokołu wpisując kolejno nazwiska kandydatów, którzy otrzymali największą liczbę ważnie oddanych głosów.

Liczba wybieranych członków rad osiedli wynosi 15.

Wszyscy członkowie komisji obecni przy sporządzaniu protokołu parafują strony w miejscu do tego wskazanym, następnie podpisują protokół i opatruję pieczęcią OKW.

Po zakończeniu powyższych czynności OKW podaje protokół głosowania w obowodzie do wiadomości publicznej w lokalu wyborczym w miejscu łatwo dostępnym dla wyborców.

IV. Postępowanie z dokumentami z wyborów

Drugie egzemplarze protokołów głosowania przekazuje się Miejskiej Komisji Wyborczej w dniu 18 marca 2024 r.
Natomiast pieczęć, spisy wyborców, karty do głosowania oraz pozostałe materiały przekazywane są w depozyt do Wydziału Obsługi Rady Miasta.

V. Wyniki wyborów do rad osiedli

Wyniki wyborów do rad osiedli z podaniem osiągniętych progów wyborczych warunkujących działanie Rad Osiedli podaje do wiadomości publicznej MKW poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta oraz publikację w BIP.